

Asia: VN/5386/2020-VM-152

Lausuntopyyntö ehdotuksesta julkisen hallinnon API-periaatteiksi

1.1 Tarjoa ja hyödynnä tietoja pääsääntöisesti ohjelmointirajapintojen kautta

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Periaate on hyvin laadittu, realistinen ja käyttöönotettavissa ympäristöministeriön hallinnonalalla.

1.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiselle ja hyödyntämiselle tavoitteet ja hanki riittävät resurssit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Oikaenlaisten resurssien hankkiminen on keskeistä asetettavien tavoittiden saavuttamisessa, periaate on hyvä. Mittareiden lisäksi kannattaa kuvata tarpeeksi hyvin tiedonhallinnan nykytila, johon mittareiden indikoimaa muutosta voidaan peilata. Kätevää on, jos pystytään jo alussa osoittamaan nykytilanteen pullonkaulat ja muutostarpeet.

1.3 Varmista hankinnoissa yhteentoimivuus muiden tietojärjestelmien kanssa

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Avoimet ja teknologiariippumattomat ohjelmointirajapinnat ovat suositeltavia valtionhallinnossa.

1.4 Edistä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

On tärkeää rakentaa ja toteuttaa rajapintoja, joille on tarvetta sisäisissä tai ulkoisissa sidosryhmissä. Tarpeen selvittäminen vaati verkostoitumista ja jatkuvaa keskustelua muuttuvista tarpeista. Kokemuksemme mukaan virastojen väliset tahtotilakeskustelut ennen integraatioiden tekemistä on osin koettu tutuiksi ja osin valitettavan vieraiksi. Vieraaksi kokijoiden kanssa yhteistyötä on jouduttu hiomaan useissa keskusteluissa, eikä keskusteluiden tavoitetta pystytty näkemään tietojärjestelmän

toimintaympäristön ulkopuolelta, mikä on hidastanut integraation suunnittelua. API-periaatteiden käyttöönotto tulee poistamaan väärää asennoitumista yhteistyöhön.

2.1 Kehitä ohjelmointirajapintoja tarvelähtöisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Palautteen kerääminen ja hyödyntäminen on erittäin suositeltavaa rajapintojen kehittämisessä, rajapintojen käytettävyyys ja hyödyntämismahdollisuudet saadaan näin paremmaksi.

2.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiseen ja hyödyntämiseen liittyvät roolit, tehtävät, vastuut ja toimintamallit.

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Toimintamallin suunnittelu ja käyttöönotto mahdollistaa tehokkaan ja hallitun toiminnan.

2.3 Kuvaa ohjelmointirajapintojen muodostama kokonaisuus

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Rajapintojen kuvaus ja dokumentointi on tärkeää rajapintojen julkaisijalle ja niitä käyttäville sidosryhmille. Erityistä huomiota on kohdistettava rajapintojen versiohallintaan. Tässä voitaisiin myös hyödyntää DVV:n yhteentoimivuusalustaa, joka voisi tukea rajapintojen versioinnin ja elinkaaren hallintaa.

2.4 Tunnista ja hallitse ohjelmointirajapintoihin liittyvät riskit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Riskien tunnistaminen ja hallinta on tässäkin paikallaan.

3.1 Kehitä ohjelmointirajapinnat avoimilla ja teknologiariippumattomilla standardeilla ja protokollilla

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Avoimet, teknologiariippumattomat standardit ja protokollat ovat suositeltavia valtionhallinnossa.

3.2 Kuvaa ohjelmointirajapintojen käsittelemät tiedot yhteisten ja yleisten tietomallien mukaisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Sanastojen ja koodistojen määrittely olisi hyvä tehdä DVV:n yhteentoimivuusalustalle.

3.3 Testaa, versio, dokumentoi ja julkaise ohjelmointirajapinnat

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Testauksen merkitys korostuu rajapinnoissa, koska rajapinnan hyödyntäjän on voitava luottaa tietojen oikeellisuuteen ja ajantasaisuuteen rajapinnasta julkaistun dokumentaation mukaisesti. Rajapinnalle voisi myös julkaista palvelulupauksen.

3.4 Seuraa ohjelmointirajapinnoille asetettuja mittareita ja muita ominaisuuksia

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

Mittareilla on hyvä seurata rajapintojen käytettävyyttä ja käyttöastetta. Rajapintoja muodostuu helposti suuri määrä ja niiden mittarointi on tärkeää poikkeuksien havaitsemisessa ja tarvittavien toimenpiteiden suunnittelussa.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ohjeet tulevat tarpeeseen, erityisesti julkisella sektorilla, miksei muuallakin. Teemaa tunnetaan, mutta siitä ei tiedetä kovinkaan laajakantaisesti. API-periaatteet avaavat tematiikkaa hyvin ja auttavat ymmärtämään eri tahojen vastuita API:ien luomisessa. Dokumentin looginen jako on helppo lukea ja tarkentavat esimerkkien siivittämät vihreät laatikot antavat lisälukemista mikäli kukin teema kiinnostaa. Esityksessä erotellaan hyvin eri tasojen periaatteet. On järkevää jakaa vastuut strategiseen, taktiseen ja operatiiviseen osaan. Näiden avulla API-ratkaisuja voidaan suunnitella valtionhallinnolla tehokkaammin. Opas tulee tarpeeseen erityisesti hankkeissa, joissa ministeriö ja virasto toimivat tiiviisti yhdessä. Periaatteiden perusteella vastuiden määrittäminen ja roolitus on helpompaa eri vastuutahojen välillä.

Litmanen Jukka
Ympäristöministeriö - Ympäristöministeriön tietohallinto